

Γ'. ΣΩΤΗΡΙΑΔΟΥ.—*Τὸ μεταξὺ Ἀδλώνας καὶ Οἰνός ἐποστατικὸν τοῦ Ἡρώδου Ἀτι-
κοῦ εἰς τὸν Μαραθῶνα.*

**ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ.—Περὶ τῆς καταργήσεως τῶν πατριαρχικῶν
ἐξαρχιῶν, ὑπὸ Κ. Μ. Ράλλη.**

Κατάργησις πατριαρχικῶν ἐξαρχιῶν εἶναι ἡ πράξις δι' ἧς ἀποβάλλουσιν αὐταὶ τὴν τοιαύτην αὐτῶν ιδιότητα συγχωνευόμεναι ἑτέρα ἐκκλησιαστικῇ περιφερείᾳ.

Ἡ κατάργησις τῆς πατριαρχικῆς ἐξαρχίας γίγνεται:

Ι. Δι' ὑπαγωγῆς ὁμόρῳ ἐκκλησιαστικῇ περιφερείᾳ καὶ δὴ 1) μητροπόλει. Οὕτως συνεχωνεύθη ἡ πατριαρχικὴ ἐξαρχία Καβάρναις τῇ μητροπόλει Βάρνης ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Παΐσιου τοῦ Α' ἐν ἔτει 1652, ἡ τῆς Φιλαδελφείας τῇ μητροπόλει Ἐφέσου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πατριάρχου τῷ 1654, ἡ τοῦ Ἰνέου τῇ μητροπόλει Νεοκαισαρείας ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰακώβου ἐν ἔτει 1680, ἣν ἔνωσιν ἐκύρωσεν ἐν ἔτει 1684 ὁ πατριάρχης Παρθένιος ὁ Δ' ἡ τῆς Κερασσύντος μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ χωρίων Τριπόλεως καὶ Κοράλων τῇ μητροπόλει Τραπεζοῦντος¹, ἡ Ἄκιοβα τῇ μητροπόλει Λακεδαιμονίας ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Ἰερεμίου τοῦ Γ' κατ' Ἰανουάριον τοῦ 1720, ἡ τῶν Μοσχονησίων τῇ μητροπόλει Σμύρνης ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Παΐσιου τοῦ Β' κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1742, ἣν ἔνωσιν ἐκύρωσεν ὁ αὐτὸς πατριάρχης κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1746, ἡ τῆς Ὑδροπολιτζᾶς σὺν τοῖς παρ' αὐτῇ τσιφλικίοις καὶ τρισὶ μοναστηρίοις τῇ μητροπόλει Χριστιανουπόλεως ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Ε' κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1749².

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐν ἔτει 1860 ἀποφασισθείσης καταργήσεως τῶν πατριαρχικῶν ἐξαρχιῶν κατηργηθεῖσαι συνεχωνεύθησαν, ἡ πατριαρχικὴ ἐξαρχία Τρικέρων τῇ ὁμόρῳ μητροπόλει Δημητριάδος³, ἡ τοῦ χωρίου Σαρακινίστας τῇ ὁμόρῳ μητροπόλει Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου⁴, ἡ τῆς κωμοπόλεως Ἰνεπόλεως τῇ ὁμόρῳ μητροπόλει Νεοκαισαρείας⁵.

Ἡ 2) ἐπισκοπῇ. Οὕτω συνεχωνεύθη ἡ πατριαρχικὴ ἐξαρχία Γηρομερίου τῇ ὁμόρῳ

¹ Ὅρα τὸ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1698 ἐνωτικὸν πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγίλλωδες γράμμα τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου τοῦ Β' ἐν Σοκολόφ, Ἐπαρχιακὰ ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως σ. 226-228.

² Ὅρα Κ. Μ. Ράλλη, Περὶ ἐνώσεως καὶ ἐπιδόσεως ἐπισκοπῶν 1911 σ. 2 σημ. 5.

³ Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαΐου 1863 πατριαρχικὸν καὶ ἀποφαντικὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Β' ἐν Ἰωάν. Σοκολόφ Ἐπαρχιακὰ ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως σ. 167-168 καὶ τὸ ἀπὸ 25 Μαΐου 1863 πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα τῷ τέως ἐξάρχῳ καὶ τοῖς χριστιανοῖς Τρικέρων, αὐτ. 168-170.

⁴ Ὅρα τὸ ἀπὸ Φεβρουαρίου 1864 πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἀποφαντικὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου τοῦ Γ', αὐτ. 182-183.

⁵ Ὅρα τὸ ἀπὸ Δεκεμβρίου 1864 πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἀποφαντικὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου τοῦ Γ', αὐτ. 185-187.

ἐπισκοπῇ Παραμυθίας¹, ἡ τῆς νήσου Πάτμου τῇ ὁμόρῳ ἐπισκοπῇ Λέρνης², ἡ τοῦ χωρίου Μουρινῆς τῇ ὁμόρῳ ἐπισκοπῇ Κυδωνίας³, ἡ τῶν χωρίων Νικησιάνη, Παλαιοχωρίου καὶ Κοραμίστας τῇ ὁμόρῳ ἐπισκοπῇ Ἐλευθερουπόλεως⁴.

II.— Δι' εὐλογον αἰτίαν. Αὕτη δύναται νὰ ἀφορᾷ 1) εἰς τὸν ἀρχιερέα τῆς ἐπαρχίας πρὸς ἣν ἡ συγχώνευσις, ὡς πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐνδιαίτησιν αὐτοῦ. Οὕτω ἡ πατριαρχικὴ ἐξαρχία Κερασσοῦντος μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ χωρίων Τριπόλεως καὶ Κοράλων, καταργηθεῖσα συνεχωνεύθη τῇ μητροπόλει Τραπεζοῦντος πρὸς ἀσφαλεστέραν ἐνδιαίτησιν τοῦ μητροπολίτου Τραπεζοῦντος⁵ ἢ 2) εἰς νομικὴν ἀνάγκην. Οὕτω πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐν ἔτει 1860 ἀποφασισθείσης καταργήσεως τῶν κατὰ τόπους πατριαρχικῶν ἐξαρχιῶν, τῆς συγχωνεύσεως δ' αὐτῶν ταῖς ὁμόροις ἐπαρχίαις ἐγένοντο αἱ μνημονευθεῖσαι συγχωνεύσεις.

III.— Εἰς τὸ διηνεκὲς οὐσα ὀριστικῇ ἀλλ' ἔστιν ὅτε ὀρίζεται ἡ ἀναίρεσις τῆς συγχωνεύσεως δι' ἣν περιπτώσιν ὁ ἀρχιερεὺς τῆς πρὸς ἣν ἡ συγχώνευσις ἐπαρχίας δὲν θὰ ἐξετέλη τὸν ὑφ' ὃν ἐγένετο ἡ συγχώνευσις ὄρον. Οὕτω διὰ τοῦ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1698 ἐνωτικοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ σιγιλλιώδους γράμματος τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου τοῦ Β' δι' οὗ ἡ καταργηθεῖσα πατριαρχικὴ ἐξαρχία Κερασσοῦντος μετὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῇ χωρίων Τριπόλεως καὶ Κοράλων συνεχωνεύθη τῇ ὁμόρῳ μητροπόλει Τραπεζοῦντος, ὠρίσθη ὅτι ἂν ὁ μητροπολίτης αὐτῆς ἤρνεϊτο ποτὲ τὴν καταβολὴν τοῦ ὠρισμένου ἐτησίου τῇ Μ. Ἐκκλησίᾳ θὰ ἐξέπιπτεν ἡ Κερασσοῦς τῆς ἑαυτοῦ ἐξουσίας καὶ θὰ ἀποσπᾶτο τῆς μητροπόλεως Τραπεζοῦντος, ἀποκαθιστομένη εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς τάξιν⁶.

IV.— Εἴτε ἄνευ ὄρου, εἴτε ἐπὶ ὄρῳ, ὡς ἐπὶ τῷ ὄρῳ τοῦ διδόναι τὸν μητροπολίτην τῷ τέως ἔχοντι τὴν πατριαρχικὴν ἐξαρχίαν ὠρισμένον χρηματικὸν ποσὸν ἐτησίως. Οὕτω ἡ πατριαρχικὴ ἐξαρχία τῆς Ὑδροπολιτζᾶς σὺν τοῖς παρ' αὐτῇ τσιφλικίαις

¹ Ὅρα τὸ ἀπὸ Ἰουνίου 1863 πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἀποφαντικὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Β', αὐτ. 179-180.

² Ὅρα τὸ ἀπὸ Ἰουνίου 1863 πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἀποφαντικὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Β', αὐτ. 180-181.

³ Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1864 πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἀποφαντικὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου τοῦ Γ', αὐτ. 183-184.

⁴ Ὅρα τὸ ἀπὸ Μαρτίου 1864 πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἀποφαντικὸν γράμμα τοῦ πατριάρχου Σωφρονίου τοῦ Γ', αὐτ. 184-185.

⁵ «Ὡς κορυφύγεται ἐνίοτε δηλαδὴ τὰς τῶν δυναστευόντων ἐπηρείας ὑφ' ὧν ἐνοχλεῖται κατὰ τύπον, μεταβατὴν ἐκεῖσε πρὸς μικρὰν ἄνεσιν ἀνακουφίζεσθαι τῷ τρόπῳ τούτῳ καὶ εὐρίσκειν ἐλάφρωσιν τῶν δεινῶν τῆς τῶν τύπων ἐναλλαγῆς». Ὅρα τὸ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1698 ἐνωτικὸν πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγιλλιώδες γράμμα τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου τοῦ Β', αὐτ. 226-228.

⁶ Ὅρα αὐτ. 226-228.

καὶ τρισὶ μοναστηρίοις συνεχωνεύθη τῇ μητροπόλει Χριστιανουπόλεως ἐπὶ τῷ ὄρει τοῦ διδόναι τὸν μητροπολίτην τῷ τέως ἔχοντι τὴν ἐξαρχίαν ἄρχοντι τῶν ἐκκλησιῶν ἐξήκοντα γρόσια ἐτησίως. Ἡ τοιαύτη ὑπαγωγή ἐγένετο ὑπὸ τοῦ πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ Ε΄ κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1749¹.

V.—Ὑπὸ τῆς πατριαρχικῆς συνόδου διὰ συνοδικῆς ἀποφάσεως, ἐκδιδομένου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος ὅπερ καταστρώννεται ἐν τῷ ἱερῷ κώδικι τῶν ὑπομνημάτων εἰς ἔνδειξιν διηλεκτῆ καὶ παράστασιν μόνιμον. Δηλοῦται δὲ διὰ τῶν ὄρων: ἀποφαντικὸν² ἢ ἐνωτικὸν³ ἢ ἐπικυρωτικὸν⁴.

VI.—Ἔστιν ὅτε τῇ αἰτήσει τοῦ ἀρχιερέως τῆς ἐπαρχίας πρὸς ἣν ἡ συγχώνευσις τῆς πατριαρχικῆς ἐξαρχίας ἢ τοῦ μητροπολίτου ᾧ ὑπάγεται ἢ ἐπισκοπῇ πρὸς ἣν ἡ συγχώνευσις τῆς πατριαρχικῆς ἐξαρχίας. Οὕτως αἱ νῆσοι Ἀστυπάλαια καὶ Κάλυμνος ἀρχαιότερον ὑπαγόμεναι τῇ ἐπισκοπῇ Λέρνης, εἶτα δὲ γενόμεναι πατριαρχικὰ σταυροπήγια ὑπήχθησαν αὐθις ἐπὶ τοῦ πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Β΄ ὡς ἐνοριακαὶ τῇ ἐπισκοπῇ Λέρνης κατ' αἵτησιν τοῦ μητροπολίτου Ῥόδου ᾧ ὑπήγετο ἡ εἰρημένη ἐπισκοπή⁵.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΠΡΟΣΕΔΡΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. — Ἱεραὶ συνήθειαι ναῶν Κωνσταντινουπόλεως, ὑπὸ *Μανουὴλ Γεδεών*.

Καθ' ὃν καιρὸν ἐδιδασκόμεθα τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν — πρὸ ἐτῶν ἐξήκοντα καὶ ὀκτῶ — ὠρμήθημεν ἀπὸ τινος σημειώσεως τῆς 461 σελίδος τοῦ ἐπὶ τούτῳ βιβλίου τοῦ μετὰ Ζήλου ἱεροῦ «δουλεύσαντος εἰς τὸ Εὐαγγέλιον» ἀειμνήστου Κωνσταντίνου Κοντογόνου ν' ἀνεύρωμεν λόγον τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, διδάσκοντος ἡμᾶς τίνος ἔνεκα συναθροίζομεθα εἰς τοὺς τάφους τῇ νυκτὶ τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς. Ὁ μακάριος ρήτωρ βεβαίως περὶ τῶν τοιούτων ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ συνάξῃ, ὅτι

¹ Ὅρα Κ. Μ. Πάλλη, Περὶ ἐνώσεως καὶ ἐπιδόσεως ἐπισκοπῶν.

² Ὅρα τὰ πατριαρχικὰ καὶ συνοδικὰ ἀποφαντικὰ γράμματα ἀνωτ. σημ. 3, 4, 6, 7, 8.

³ Ὅρα τὸ ἀπὸ Ὀκτωβρίου 1698 ἐνωτικὸν πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σιγίλλιδες γράμμα τοῦ πατριάρχου Καλλινίκου τοῦ Β΄ τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν κατάργησιν τῆς πατριαρχικῆς ἐξαρχίας Κερασσοῦντος τὴν συγχώνευσιν δ' αὐτῆς τῇ μητροπόλει Τραπεζοῦντος, αὐτ. 226-228.

⁴ Ὅρα τὸ ἀπὸ Ἀπριλίου 1610 πατριαρχικὸν ἐπικυρωτικὸν καὶ συνοδικὸν σιγίλλιδες γράμμα τοῦ πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Β΄ δι' οὗ καταργηθείσης τῆς ἰδιότητος τῶν νήσων Ἀστυπάλαιας καὶ Καλύμνου ὡς πατριαρχικῶν σταυροπηγίων ὑπήχθησαν αὐταὶ αὐθις ὡς ἐνοριακαὶ τῷ ᾧ καὶ πρότερον ὑπήγοντο ἐπισκόπῳ Λέρνης. Αὐτ. 216-218.

⁵ Ὅρα τὸ ἀπὸ Ἀπριλίου 1610 πατριαρχικὸν ἐπικυρωτικὸν συνοδικὸν σιγίλλιδες γράμμα τοῦ πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Β΄, αὐτ. σ. 216-218.